

Jak pracują Polskie Rady Wiejskie.

Na terenie Ukrainy mamy obecnie 95 polskich Rad Wiejskich, z tej liczby—33 przypada na polski rejon Dołbyszański w okręgu Żytomierskim. Liczba tych Rad wzrosnąć jeszcze, bowiem ludność polska składa nowe podanie o utworzenie Rad polskich.

Tow. J. Dzikowski pisze, że w **Majdanie**, Mańkowiecki rejon, Kamieniecki okr. zorganizowano nową polską Radę Wiejską. 24 stycznia odbyło się z tego powodu ogólne zebranie włościan. Włościanie bardzo zainteresowani są sprawą własnej Rady Wiejskiej.

Tow. **Blemer z Berdyczowa** pisze: „Włościanie wsi Krzyżanówki chcą mieć własną polską Radę Wiejską. Lecz Krzyżanówka ma tylko 404 mieszkańców, a więc prawnie nie może być wydzielona w oddzielną Radę Wiejską. Pozatym ludność domaga się wybudowania własnej szkoły. Przy obecnym stanie naszego budżetu niemożliwym jest budowanie szkół wtedy, gdy w sąsiedniej wsi Osicznej, znajdującej się o 1 kilometr od Krzyżanówki, jest również szkoła polska. A czy nie lepiej byłoby przyłączyć Krzyżanówkę do polskiej Rady Wiejskiej w Osicznej?”

Są jeszcze wypadki, że niektóre polskie Rady Wiejskie posługują się językiem ukraińskim. Przyчина tego—brak odpowiednich sekretarzy.

Niekiedy Rejwyk zabiera sekretarzy, nie licząc się z tym, jakie to skutki będzie miało dla Rady Wiejskiej.

Tow. **Kmieć** pisze w tej sprawie: „We wsi **Dermanówka** (Dołbysz. r.) polska Rada Wiejska została otwarta 3 miesiące temu. Ale i za ten krótki czas można byłoby uporządkować kancelarię Rady Wiejskiej, lecz, niestety rejon wcale o to nie dba. W ciągu tych 3 miesięcy Dermanówka miała już trzech sekretarzy, niestety rejon zabrał ich sobie. A w Dermanówce spisy wyborców, opis rejonu i dużo innych ważnych spraw zostaje niewykonanych. Teraz Rada została bez sekretarza. Czy rejon nie wie, że mamy przed nosem wyborczą kampanję?”

Tow. **Kmieć** również wskazuje na mały budżet Rady Wiejskiej. Pisze tow. **Kmieć**: „Dla Dermanowskiej Rady Wiejskiej rejon wydaje miesięcznie 10 złotych, których ledwie wystarcza na opłacenie komornego. W mieszkaniu zimno, palić niema czym i opału niema za co kupić. Rejonie! czyż nie można jeszcze wycisnąć paru groszy z budżetu, by zapobiec temu?”

Trzeba również zaznaczyć, że wiele Rad polskich nie mają jeszcze własnego lokalu. Ta okoliczność bardzo krępuje robotę Rady Wiejskiej.

Towarzyszka **Zwiernik** pisze nam, że włościanie wsi **Widół** (Dołbysz. r.) już trzeci rok wynajmują lokal dla szkoły, Rady Wiejskiej i kooperatywy. Płacą za to rocznie 140 rubli! To znaczy za trzy lata—420 rubli. Czyż nie lepiej byłoby przy pomocy Rejwyku wybudować sobie dom własny. Opłaciłoby się to przecie.

* * *

Komisje przy Radach Wiejskich pracują w wielu miejscowościach jeszcze za słabo.

Tow. **A. Kamieniecki** w swej korespondencji zaznacza, że komisja kulturalno-oświatowa **Anżełińskiej** Rady Wiejskiej (Korost. okr., Emelcz. r.) pracuje źle: „Do Anżełińskiej Rady W. należą trzy wioski. Ani jedna z nich nie ma ani szkoły, ani chaty-czytelni, ani gazet. Komisje Rady Wiejskiej istnieją tylko na papierze, absolutnie nic nie robią.

Również tow. **Zgryźliwy** pisze, że komisje Rady Wiejskiej **Czernicko-Słobudskiej** (Dołbysz. r.) pracują źle: „Szkołna komisja ledwie zipie. Faktycznie nic nie zrobiła”.

Tow. **Kazio Poźniak** pisze o skutkach niedbalstwa komisji sanitaryjnej Rady Wiejskiej w **Zaścianku Ściepurach** (Kopylskiego rej., Słuckiego okr.): „Niedawno w naszej wsi zabito wściekłego psa, ale go nie zakopano, tylko pozostawiono na ulicy. Psy i świnie z całej wsi zaczęły go gryźć i jedna świnia wściekła się od tego psa. Świnia o mało nie pokąsała ludzi. A gdzież komisja sanitarna?”

Alle najgorzej rzecz się ma z mostami i drogami. Już nieraz o tym pisało się w „Sierpie”.

„Koło wsi **Adamówki** (Dołbysz. Rada W.) jest mała rzeczka,—pisze tow. **„Przejeżdżający”**.—Na tej rzeczce jest mostek, lecz od kilku już lat połamany, a przejeżdżać przezeń koniecznie trzeba. Czas zabrać się do naprawy mostu!”

Tow. **Gruntkowski** pisze z rejonu polskiego: „Drogi w okolicy **Ólszańskiej** Rady Wiejskiej są w okropnym stanie, mosty nieoprawiane. Jeżeli dziura w moście ukaże się, to ludzie zrobią jeszcze większą, zabierając na opał żerdzi. Rada Wiejska powinna zająć się tą sprawą. Komisje Rady prawie że nie pracują” i t. d.

A oto jeszcze jedna skarga: „**Koło Lewadskiej** Rady Wiejskiej jest droga, którą nie można nawetjechać, bo z obu stron są rowy, głębokie 5 sążni, a droga sama jest 2 i pół arszyna szeroka. Pewien włościanin już koni skaleczył. Rada Wiejska powinna zwrócić uwagę na tę drogę”. Tak pisze tow. **Intadz**.

Przytaczamy tu jeszcze jedną ciekawą korespondencję t. **Nowego** ze wsi **Majdanu Werbeckiego** (Letyczowskiego rej., Płoskir. okr.):

W tych dniach w naszej wsi wybuchł pożar. Zbiegli się ludzie, aby gasić. Do rozebrania palącego się domu potrzebny był hak. Wszyscy zaczęli krzyzczeć: „Dawaj hak!”, ale okazało się, że haków wcale niema. Wtedy przyciągnęli sikawkę, okazała się jednak do niczego. Wzięli się więc do reperacji. Gdy zaś zreperowali, okazało się, że sikawka już niepotrzebna, bo już było po pożarze. W czasie pożaru nie było ani jednego konia, a starosta straży ogniowej, powiadając, upił się na weselu i spał. Takie niedbalstwo Rady Wiejskiej drogo kosztuje naszą wieś”.

* * *

W pracy Rad Wiejskich **pierwszorzędną rolę odgrywają** przede wszystkim **prezes i sekretarz**. Jeśli **prezes i sekretarz** pracują starannie i zgodnie, wówczas za ich przykładem pracują i inni, a ludność ich szanuje.

Tow. **Piła** pisze o takim prezesie i sekretarzu Rady Wiejskiej w **Starym Bobryku**. Tow. **Jewmenczuk**—prezes Rady i sekretarz **Wachowski**—pracują doskonale: walczą z niepiśmiennością, chuligaństwem i t. d. Kancelarja jest w porządku. Ludzie nie czekają po kilka godzin za sprawą, tak jak w innych Radach. Dlatego też niezamożni i średniacy są z nich wielce zadowoleni”.

Lepszych pracowników Rad Wiejskich **Władza Radziecka** wysuwa na odpowiedzialne stanowiska.

Tow. **J. P. z Dołbysza** pisze, że t. **Karpiński**, były **prezes Rady Wiejskiej** w **Dołbyszu** pracował bardzo dobrze. „Wówczas bywały posiedzenia Rady i ogólne zebrania i t. d. Wszyscy włościanie byli z niego zadowoleni.

A tow. Sowa z Dołbysza zaznacza, że t. Karpiński został wysunięty obecnie na wyższe stanowisko—sędzię do spraw rolnych w Rejwykonkomie. Włościanie bardzo są zadowoleni, że ich towarzysza od pluga teraz kieruje sprawami sądowymi. Mówią, że Władza Radziecką rzeczywiście kierują nasi towarzysze od pluga i młota.

Lecz jest również dużo narzekań na prezesów Rad Wiejskich, oraz sekretarzy.

Tow. N. pisze, że w Dołbyszu, jak gdyby Rady Wiejskiej nie było, bo w Radzie Wiejskiej prezesa Marczewskiego, albo sekretarza znaleźć trudno. Posiedzeń Rady nie bywa, bo prezes chodzi z dubeltówką na zające. Rejwyk trzy razy wyznaczał ogólne zebranie włościan w sprawie KWP, a prezes i uwagi nie zwraca.

Tow. A. Kamieniecki zaznacza, że prezes i sekretarz Anżelińskiej Rady Wiejskiej (Korost. okr.) nie bywają w Radzie często po 2—3 dni. Ludzie przychodzą, czekają od rana do wieczora i idą, nie zadowolonymi z jej sprawy.

Tow. Plażek stwierdza, że był sekretarz Rady Wiejskiej w Dzikunce (Dołbysz. rej.)—ob. Sinicki częstokroć przychodził o godz. 12-ej w nocy razem z pijaną kompanją i żądał od prezesa Rady Wiejskiej pieczątki dla ZAGS'u. Papiery przychodzące z rejonu ob. Sinicki nie rejestrował jeszcze z października 1925 roku. Oprócz tego przy zdawaniu kasy nowemu sekretarzowi brakowało około 27 rubli. Tow. Plażek tu słusznie zaznaczył, że za takie sprawy należy pociągnąć do odpowiedzialności nie tylko b. sekretarza Sinickiego, lecz i prezesa za jego niedbalstwo.

Tow. M. Julczenko pisze, że prezes Rady Wiejskiej w Pustosze (Berdycz. okr.) niedbale sprawuje swoje obowiązki. Sprawozdanie na zebraniu robił sekretarz, a nie prezes. Prezes zaś sobie siedział, jak gdyby cała ta sprawa jego się nie dotyczyła, a włościanie skarżyli się na nieporządk.

Otóż tacy prezesi i sekretarze, a również i członkowie Rady Wiejskiej, którzy nie chcą pracować dla dobrej wsi, na obecnych wyborach nie powinni być wybrani.

Tow. M. Julczenko słusznie zaznacza, że na mających się odbyć wyborach, trzeba uważnie przyglądać się kandydatom na członków Rady i wybierać tylko takich, którzy będą pracowali na korzyść ogółu.

Również ma rację tow. Zgryźliwy, gdy mówi: „Trzeba do Rady wybierać nie lałki malowane, które nic robić nie będą, ale ludzi pracy i inicjatywy.

„Trzeba dobrze obmyśleć, żeby do Rad nie weszli łapownicy, złodzieje i handlarze. Niech biedota i średniacy zawczasu upatrzą sobie najlepszych kandydatów na członków Rady Wiejskiej.

Kampanja przedwyborcza obecnie odbywa się prawie wszędzie. Włościanie rozumieją jej znaczenie. Biedota i średniacy przygotowują się wspólnie do wyborów.

Tow. L. Buczyński z Susel (Zwiahelski r.) pisze, że jeszcze 27 grudnia zwołana była rejonowa narada wyborczych komisji wiejskich. Ogłoszono wszystkie prawa wyborcze, a także obowiązki komisji w sprawie wyborów do Rad. Do rejonowej komisji wyborczej wybrano również przedstawicieli ze wsi, a także po jednym od polaków, Niemców i żydów.

Tow. K. Woj. z Listopadówki (Berdycz. r.) pisze, że komisja wyborcza przystąpiła do pracy w grudniu. 28 grudnia odbyło się ogólne zebranie wsi, na którym przewodniczący Rady, tow. Zdzitowiecki, złożył sprawozdanie z pracy Rady. W dyskusji wypowiedziało się 12 włościan, którzy jednomyślnie wykazali, że Rada wiele zrobiła. Zebranie uznało pracę Rady Wiejskiej oraz jej prezesa za zadowalniającą.

Tow. J. Tarnawska pisze, że w Burkowcach (Białocerk. okr.) przygotowanie do wyborów Rad przechodzi przy wielkim zainteresowaniu całej ludności wsi. Nawet ta część ludności, która w roku ubiegłym mało zwracała uwagi na sprawę Rady, teraz bardzo się tą sprawą interesuje. Już było 3 zebrania, na których omawiana była sprawa kandydatów do Rady. Należy przypuszczać, że w tym roku wybory dadzą dobre rezultaty.

Ze ludność coraz więcej interesuje się sprawami Rad Wiejskich piszą i inni korespondenci. Słusznie pisze tow. Śmiały z Dąbalówki (Berdycz. r.), że dopóki Rady Wiejskie będą ograniczać się tylko wykonywaniem rozkazów z centrum, dotychczas Rada nie będzie pracowała dobrze i nie uzyska autorytetu wśród włościan swojej wsi. Rada powinna prócz tego sama rządzić wsią i dbać o ulepszenie jej stanu. Oto drugie jej główne zadanie.

A do tego potrzebny czynny udział całego ogółu. W bieżącym roku ludność do sprawy Rad bierze się energicznie. Należy więc spodziewać się dobrych plonów.

Odpowiedzi korespondentom.

Pytanie. Byłem zaproszony na 1-szą Naradę korespondentów. Nie mogłem jednak być z powodu choroby. Czy redakcja zwróci mi obecnie wydatki na podróż, jeśli przyjadę ją odwiedzić.

Skowronek z Wołynia.

Odpowiedź. Na opłatę wydatków podróży korespondentów na Naradę redakcja miała wydane specjalne pieniądze. Teraz już ich niema. A więc nie może Wam zwrócić wydatków na podróż, jeśli byście obecnie przyjechali.

Pytanie: Czy korespondencję można pisać i z drugich wsi, czy tylko z tej, w której mieszkam i pracuję?

Makagigus.

Odpowiedź: Korespondencję można pisać i z innych wsi. Zawsze tylko trzeba pisać prawdziwe fakty.

Pytanie: Czy redakcja wydaje korespondentom jakieś zaświadczenia, dokumenty?

E. Z.

Odpowiedź: Redakcja żadnych zaświadczeń nie daje. Korespondent sam z własnej woli pisze do gazety. Jego praca nie jest pracą urzędnika, a więc i dokumenty są mu niepotrzebne.

O czym powinien pisać obecnie korespondent.

Obecnie korespondenci szczególną uwagę powinni zwrócić na takie sprawy:

1) Jak przeszły i jakie są wyniki wyborów do KNW (KNS). Jak biedota uświadamia sobie reorganizację komniezawów. Jak zamierza pracować nowe przydzium KNW.

2) Sprawa wyborów KWP (KWD). Jaki jest stan KWP. Jak przechodzą wybory. Praca nowych zarządów.

3) Sprawa wyborów do Rad. Jak przechodzi kampanja sprawozdawcza. Jaki jest udział biedoty, średniaków i kulaków w kampanji przedwyborczej. Czy biedota i średniacy zbierają się dla omówienia sprawy wyborów. Następnie, jak przechodzą zebrania wyborcze. Skład nowej Rady.

4) Jak idą przygotowania do robót wiosennych w polu, jak przechodzą roboty w sadzie.

Zaznaczamy, że nie oznacza to, iż nie trzeba pisać o innych sprawach. Trzeba tylko na powyższe sprawy zwrócić szczególną uwagę.